

2009 YILI PROJE TEKLİF ÇAĞRISI SIKÇA SORULAN SORULAR LİSTESİ Yayın Tarihi : 25 Şubat 2010

Sayı	SORU	CEVAP	REFERANS	
			Kaynak	Bölüm
1	Düzy 2 Bölgesi ne demektir?	Bakanlar Kurulu Kararıyla bölgesel istatistiklerin toplanması, geliştirilmesi, bölgelerin sosyo-ekonomik analizlerinin yapılması, bölgesel politikaların çerçevesinin belirlenmesi ve Avrupa Birliği Bölgesel İstatistik Sistemine uygun karşılaştırılabilir istatistiki veri tabanı oluşturulması amacıyla ülke genelinde İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflaması tanımlanmıştır. Bu sınıflamaya göre istatistiki açıdan Türkiye 12 Düzey 1 Bölgesi ve 26 Düzey 2 Bölgesine ayrılmıştır. Bu ayrım bir idari sınıflama olmayıp istatistiki bir sınıflamadır. 5449 sayılı Kanun gereğince Kalkınma Ajansları Düzey 2 Bölgeleri esas alınarak kurulmaktadır. Çukurova Kalkınma Ajansı, TR62 (Adana, Mersin) Düzey 2 Bölgesinde merkezi Adana olmak üzere kurulmuştur ve görev alanı Adana ve Mersin illerinden oluşmaktadır.	Başvuru Rehberi	1.1.
2	Verilen mali desteklerin niteliği ne olacaktır? Geri ödeme koşulları nelerdir?	Ajans, desteklenmesi uygun bulunan projelere, başvuru rehberlerinde belirtilen oranlarda mali destek sağlayacak ve bu destek "hibe" niteliğinde olacaktır ve Ajans tarafından sağlanan bu desteğin geri ödemesi olmayacaktır. Proje bütçesinin Ajanstan talep edilen miktarın dışında kalan kısmı, başvuru rehberlerinde belirtilen oranlarda eş-finance olarak Başvuru Sahibi veya ortakları tarafından karşılanmalıdır.	Başvuru Rehberi	1.3
3	KOBİ tanımı nedir?	18 Kasım 2005 tarih ve 25997 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmelerin Tanımı, Nitelikleri ve Sınıflandırılması Hakkında Yönetmelik çerçevesinde KOBİ tanımı "İkiyüzelli kişiden az yıllık çalışan istihdam eden ve yıllık net satış hasılatı ya da mali bilançosu yirmibeş milyon Yeni Türk Lirasını aşmayan ve bu Yönetmelikte mikro işletme, küçük işletme ve orta büyüklükteki işletme olarak sınıflandırılan ve kısaca "KOBİ" olarak adlandırılan ekonomik birimleri" ifade eder.	Başvuru Rehberi	2.1.1.
4	KOBİ tanımına uygunluk ne şekilde kaybedilir?	Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmelerin Tanımı, Nitelikleri ve Sınıflandırılması Hakkında Yönetmelik gereğince hesaplarının kapanış tarihinde, işletme sınıfları ve KOBİ vasfı belirlenirken dikkate alınan kriterlerden herhangi birini, birbirini takip eden iki hesap döneminde de kaybeden veya aşan işletmeler sınıfı değiştirir veya KOBİ vasfını kaybeder. Proje başvurusu esnasında mali tablolar ve istihdam bilgileri sunulacağı için herhangi bir kuruluştan KOBİ olduğuna dair belge alınmasına gerek yoktur.	KOBİ Tanımı Yönetmeliği Başvuru Rehberi	Mad.6 2.2.1.
5	KOBİler alacakları mali destek miktarını ne şekilde muhasebeleştirmelidirler?	Türkiye Muhasebe Standartları Kurulunun yayımladığı Devlet Teşviklerinin Muhasebeleştirilmesi ve Devlet Yardımlarının Açıklanması (TMS 20) Hakkında 8 Sıra Nolu Tebliği ve ilgili mevzuat çerçevesinde Ajanstan temin edilen mali destekler muhasebeleştirecektir.	Devlet Teşviklerinin Muhasebeleştirilmesi ve Devlet Yardımlarının Açıklanması (TMS 20) Hakkında 8 Sıra Nolu Tebliği	
6	Başvuru Sahibinin proje teklif çağrısı ilan tarihinden en az 3 ay önce kurulmuş olma şartı için hangi tarih esas alınacaktır?	Çukurova Kalkınma Ajansı 2009 Yılı Mali Destek programları kapsamında proje teklif çağrısı ilanına 30 Aralık 2009 tarihinde çıkmıştır. Buna göre Başvuru Sahibinin tescil edilme tarihi açısından 30 Aralık 2009 esas alınarak Başvuru Sahibinin bu tarihten 3 ay önce kurulmuş olma şartı aranacaktır.	Başvuru Rehberi	2.1.1.
7	Tescil süresi koşulunu sağlayan bir firma başvuru süresi içerisinde hisse devri, yeni ortak alımı, işgal alanı değişikliği gibi değişiklikler sonrasında programlardan yararlanabilir mi?	Başvuru Sahibi olabilecek bir tüzel kişilik, haklarını yetkili organları/kişiler eliyle kullanmaktadır. TR62-09-02 ve TR62-09-03 referans numaralı mali destek programları kapsamında proje konusunun Başvuru Sahibinin görev ve yetki alanı içerisinde bulunması zorunludur. TR62-09-01 İktisadi Kalkınma Mali Destek Programına başvuru yapmak isteyen bir KOBİ, 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 300. Maddesi ve 5174 Sayılı Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanununun 10. Maddesi gereğince tescil ve ilanı gerektiren değişiklikleri Ticaret Sicili Memurluğuna tescil ettirmesi, ilgili odaya bildirmesi ve tüzel kişiliğinin kesintisiz olarak devam etmesi koşulu ile Sermaye Artırımı, Ünvan Değişikliği, İşgal Konusuna İlave, Adres Değişikliği, Hisse Devri, Yetki Süre Uzatımı gibi konularda değişiklik yaparak başvuruda bulunabilir. Başvuru sonrasında meydana gelecek değişikliklerin de derhal Ajansa bildirilmesi gerekmektedir.	Başvuru Rehberi	2.1.1.
8	Bireysel olarak başvuru yapabilir miyim?	Sadece TR62-09-01 İktisadi Kalkınma Mali Destek Programı kapsamında diğer uygunluk kriterlerini de sağlamaları koşulu ile gerçek kişiler Başvuru Sahibi olabilirler. Diğer programlar kapsamında gerçek kişiler Başvuru Sahibi olamazlar..	Başvuru Rehberi	2.1.1.
9	Dernek üyesiyim, TR62-09-02 Sosyal Kalkınma Mali Destek Programı'ndan faydalanabilir miyim?	Dernek, bir tüzel kişilik olarak Başvuru Sahibi olabilir. Dernek üyesi bireysel olarak TR62-09-02 Sosyal Kalkınma Mali Destek Programı kapsamında Başvuru Sahibi olamaz.	Başvuru Rehberi	2.1.1.
10	Şirket ortaklarından bir veya birkaç tanesi aynı olan farklı firmalar proje başvurusunda bulunabilirler mi?	TR62-09-01 referans numaralı Mali Destek Programı kapsamında Başvuru Sahibinin öncelikle KOBİ niteliğinde gerçek veya tüzel kişi olması gerekmektedir. Başvuru Sahibinin tüzel kişilik olduğu durumda firma ortakları veya firma müdürü değil tüzel kişiliğin kendisi Başvuru Sahibidir ve yetkili kişiler eli ile tüzel kişiliğin temsil edilmesi gerekir. Dolayısı ile Başvuru Sahibinin uygunluğu değerlendirilirken ortaklar değil tüzel kişilik esas alınacaktır.	Başvuru Rehberi	2.1.1. 2.2.1.
11	Adi ortaklık şeklindeki tarımsal işletmelerde ortaklar bağımsız olarak proje başvurusunda bulunabilirler mi?	Gerçek kişiler, KOBİ tanımına ve diğer uygunluk kriterlerine uymak koşulu ile TR62-09-01 referans numaralı mali destek programı kapsamında Başvuru Sahibi olabilirler.	Başvuru Rehberi	2.1.1.
12	Köy muhtarlıkları proje başvurusu yapabilirler mi?	Mahalli idare olması sebebiyle Köy Tüzel Kişiliği TR62-09-02 ve TR62-09-03 referans numaralı programlar kapsamında proje başvurusunda bulunabilirler.	Başvuru Rehberi	2.1.1.
13	Tarımsal kalkınma kooperatifi olarak proje başvurusu yapabilir miyiz?	Tarımsal kalkınma kooperatifleri Bölüm 2.1.1.'de yer alan Başvuru Sahiplerinin uygunluk kriterlerine uymak, Bölüm 2.2.1.'de yer alan başvuru sırasında sunulması gereken destekleyici belgeleri sunmak, kar amacı gütmeyişini belgelendirmek ve diğer uygunluk	Başvuru Rehberi	2.1.1. 2.2.1.

		kriterlerini sağlamak koşulu ile TR62-09-02 referans numaralı programa başvuru yapabilir.		
14	Başvuru Sahibi olarak işçi ve işveren sendikaları da sayılmıştır. Bunların üst kurumları da başvuru yapabilir mi?	Ajansın faaliyet gösterdiği TR62 (Adana, Mersin) Düzey 2 Bölgesi'nde kayıtlı olması veya merkezi ya da yasal şubelerinin bu bölgede bulunması ve diğer uygunluk kriterlerini de sağlamak koşuluyla işçi ve işveren sendikalarının üst kurumları da TR62-09-02 referans numaralı program kapsamında proje başvurusu yapabilir.	Başvuru Rehberi	2.1.1.
15	Kalkınma kooperatifleri kar amacı güden kuruluş olarak mı kabul edilir?	TR62-09-02 referans numaralı program kapsamında proje başvurusunda bulunabilecek kâr amacı olmayan tarımsal amaçlı kooperatifler, kooperatif tüzüğünde, üyelere kâr dağıtılmasını yasaklayan hükmü göstermek suretiyle faaliyetlerinin kesinlikle kâr amacı gütmeyişi ispat etmelidir veya Kooperatif Genel Kurulu'nun, gelecek 5 yıl ortaklara kâr dağıtmayacağı kararını beyan etmelidir.	Başvuru Rehberi	2.2.1.
16	Bir şirketin "franchise" statüsündeki bayii olarak başvuru yapabilir miyiz?	Franchise verenin (sistemin ve markanın haklarına sahip olan ve franchise anlaşması ile bu hakları üçüncü yatırımcılara kullandıran kişi veya kuruluş) Türk Ticaret Kanununun 50nci maddesi kapsamında şubesi olmadığı için Franchise alan (sistemin ve markanın belli bir satış-hizmet noktası ve/veya bölgesi için haklarını anlaşma ile alarak uygulayan bağımsız yatırımcı) kendi adına Başvuru Sahibi olabilir.	Başvuru Rehberi Türk Ticaret Kanunu	2.1.1. Mad.50
17	Merkezi bölge dışında olan bir şirket olarak İktisadi Kalkınma Mali Destek Programı'na başvuru yapmak istiyoruz. Bölgede bir şubemiz var. KOBİ kriterlerine uygunluk için esas alınacak çalışan sayısı bölgedeki şubeninki midir yoksa toplam çalışan sayısı mıdır?	Şubenin kar ve zararı merkeze aittir. Şube aracılığıyla elde edilen hakların ve üstlenilen borçların sahibi de işletmenin kendisidir. Dolayısı ile asıl gerçek/tüzel kişinin (merkez) istihdam ettiği toplam çalışan sayısı KOBİ tanımına uygun olmalıdır.	Başvuru Rehberi Türk Ticaret Kanunu	2.1.1. Mad.50
18	Tüzel kişiliğin bölge dışında ve 3 aydan eski olması durumunda bölge içine yeni şube açmasında da 3 ay koşulu aranmalı mıdır?	Mali Destek Programına başvuruda bulunacak Başvuru Sahiplerinin Ajansın faaliyet gösterdiği TR62 (Adana, Mersin) Düzey 2 Bölgesi'nde kayıtlı olması veya merkezi ya da yasal şubelerinin bu bölgede bulunması yanında teklif çağrısı ilan tarihinden (30 Aralık 2009) en az üç ay önce kurulmuş ve tescil edilmiş olması gerekmektedir. Bu nedenle teklif çağrısı süreci içerisinde Adana veya Mersin illerinde şube kurarak başvuruda bulunulamaz.	Başvuru Rehberi	2.1.4.
19	Tarım Satış Kooperatifimiz üyelerine kar payı dağıtmamaktadır, ancak kooperatifimizin tüzüğünde "yıllık gelir gider farkından belirli bir kısmın rısturn olarak ayrılması ve kooperatifle yaptıkları işlemler esas alınarak ortaklara (kooperatif üyelerine) dağıtılması" şeklinde bir ifade kullanılmakta ve uygulanmaktadır. TR62-09-02 referans numaralı program için Başvuru Sahibi olabilir miyiz?	5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 5inci maddesinin (i) numaralı bendi, Gelir Vergisi Kanunu nun 75inci maddesinin 2nci bendi ve 03/04/2007 tarih ve 26482 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 1 Seri No'lu Kurumlar Vergisi Genel Tebliği'nin 5.11. bölümü gereğince "tüketim, üretim ve kredi kooperatiflerinin ortakları için hesapladıkları rısturnlar ve kooperatiflerde, ortakların yönetim gideri karşılığı olarak ödedikleri tutarlardan harcanmayarak iade edilen kısımlar"ın ortaklara dağıtılması kar payı dağıtımı olmadığı için bu kapsamda yer alan ve Başvuru Rehberindeki diğer uygunluk kriterlerini sağlayan kooperatifler TR62-09-02 referans numaralı program için Başvuru Sahibi olabilirler. Kar amacı olmayan tarımsal amaçlı kooperatifler, kooperatif tüzüğünde, üyelere kar dağıtılmasını yasaklayan hükmü göstermek suretiyle faaliyetlerinin kesinlikle kar amacı gütmeyişi ispat etmelidir veya Kooperatif Genel Kurulu'nun, gelecek 5 yıl ortaklara kar dağıtmayacağı kararını beyan etmelidir.	Başvuru Rehberi Kurumlar Vergisi Kanunu Gelir Vergisi Kanunu 1 Seri No'lu Kurumlar Vergisi Genel Tebliği	1.2. 2.1. 2.2.1 5. 75. 94. 5.11.
20	Başvuru yapmak isteyen kooperatifler için bir üye sayısı alt sınırı var mıdır?	Hayır, yoktur.		
21	Organize Sanayi Bölgeleri uygun başvuru sahiplerinden midir?	TR62(Adana, Mersin) Düzey 2 Bölgesi dahilindeki Organize Sanayi Bölgeleri sadece TR62-09-02 eferans numaralı programlar için Başvuru Sahibi olabilirler.	Başvuru Rehberi	2.1.1.
22	Merkezi Ankara'da olan bir sivil toplum kuruluşunun bölge içerisindeki şubesi olarak başvuru yapabilir miyiz?	Başvuru Sahibi kurum/kuruluş/şirketin merkezidir. Başvuru esnasında sunulacak olan "Başvuru Sahibinin Yönetim Organının, belgeleri imzalama yetkisi olan kişi(ler)i de belirtir şekilde söz konusu projeyi uygulamak için aldığı karar" içinde bölge içinde yer alan resmi şubesindeki bir görevli yetkili olarak tanımlanabilir ve başvuru sahibi sözkonusu kurum/kuruluş/şirket merkezi olmak üzere proje başvurusu ve uygulaması yapılabilir.	Başvuru Rehberi	2.1.1.
23	Serbest Bölge içerisinde faaliyet gösteren bir firma proje başvurusunda bulunabilir mi?	Genel olarak serbest bölgeler; ülkede geçerli ticari, mali ve iktisadi alanlara ilişkin hukuki ve idari düzenlemelerin uygulanmadığı veya kısmen uygulandığı, sınai ve ticari faaliyetler için daha geniş teşviklerin tanındığı ve fiziki olarak ülkenin diğer kısımlarından ayrılan yerler olarak tanımlansa da ait oldukları ülkenin siyasi sınırları içerisine dahil oldukları için TR62(Adana, Mersin) Düzey 2 Bölgesi içinde yer alan Serbest Bölgelerde faaliyet gösteren kurum/kuruluş/şirketler de TR62-09-01 referans numaralı program kapsamında diğer uygunluk kriterlerini sağlamak koşulu ile başvuru sahibi olabilirler.	Başvuru Rehberi	2.1.1.
24	Müşavir firmalardan destek alınması Başvuru Sahipleri için dezavantaj olacak mıdır? Proje hazırlama amacıyla müşavirlik hizmetleri giderleri uygun maliyet olarak kabul edilebilir mi?	Müşavir firmalardan destek alıp almamak Başvuru Sahiplerinin tercihi olup bu durum projelerin değerlendirilmesi aşamasında herhangi bir avantaj veya dezavantaj sağlamayacaktır. Başvuru Sahibinin, projenin hazırlığından ve yönetiminden (eğer varsa ortakları ile birlikte) doğrudan sorumlu olması, aracı olarak hareket etmemesi bütün programlar kapsamında zorunludur. Sözleşme esnasında ve uygulama sürecinde Ajansın muhatabı kesinlikle Başvuru Sahibi ve ortaklarıdır. Çukurova Kalkınma Ajansı, potansiyel başvuru sahiplerine yönelik olarak 3 günlük ücretsiz eğitim programları gerçekleştirerek müşavirlere ihtiyaç duyulmaksızın bölgedeki aktörlerin proje hazırlama ve uygulama kapasitesini geliştirmeyi hedeflemektedir. Son başvuru tarihinden 20 gün öncesine kadar e-posta ve faks yolu ile kabul edilecek soruların yanıtları 10 gün içerisinde Ajansın internet sayfasında "Sıkça Sorulan Sorular" bölümünde yayımlanacaktır. Proje teklif çağrısı döneminde, bireysel istek üzerine veya sadece bir kurumun mensuplarıyla sınırlı bilgilendirme, eğitim ve danışmanlık faaliyeti yapılamaz. Tüm adaylara eşit davranılacak ve bir Başvuru Sahibine sağlanan bilgi "Sıkça Sorulan Sorular (SSS)" aracılığıyla diğer Başvuru Sahiplerine de sunulacaktır. Proje başlangıcından önce yapılan hazırlık çalışmaları ve diğer faaliyetlerin maliyetleri dolayısı ile proje hazırlığı ile ilgili her türlü maliyet, uygun maliyet olarak kabul edilmemektedir.	Başvuru Rehberi	2.1.1.
25	Projeye yurt dışından ortak alabilir miyiz?	Proje ortakları Türk hukuk sistemine göre ilgili başvuru rehberinde belirtilen şartları sağlamalıdır. Buna göre ortak yabancı da olsa Türkiye Cumhuriyeti sınırları içerisinde kayıtlı merkezi ya da şubesi olmalıdır.	Başvuru Rehberi	2.1.1.
26	Ortaklıklar kimler arasında kurulabilir?	Yürütülmekte olan programlar kapsamında ortaklar, Başvuru Rehberi Bölüm 2.1.1'de belirtilen koşullardan "Ajansın faaliyet gösterdiği TR62 (Adana, Mersin) Düzey 2 Bölgesinde kayıtlı olmaları veya merkezinin ya da yasal şubelerinin bu bölgede bulunması" dışında, Başvuru Sahipleri ile aynı uygunluk kriterlerini karşılamalıdır. Dolayısı ile bir program	Başvuru Rehberi	2.1.1.

		kapsamında uygun yasal statüleri sahip farklı Başvuru Sahipleri aynı program kapsamında kendi aralarında muhtelif ortaklıklar tesis edebilirler. Bir ortağın başvuru sahibi ile aynı tür yasal statüde olması gerekli değildir. Ayrıca Başvuru Sahibi ve ortaklarının idari, teknik ve mali kapasitesi ile ortakların projeye dahil edilme gerekçeleri ve sağlayacakları katkıları değerlendirme sürecinde puanlama açısından önemli olacaktır.		
27	Başvuru Sahibi başına yapılacak teklif ve destek sayısı değerlendirilirken ortaklıkların durumu nasıl değerlendirilecektir?	TR62-09-01 referans numaralı Mali Destek Programı kapsamında, bir başvuru sahibi 2 ayrı proje başvurusunda bulunabilir ve her ikisinin de başarılı bulunması halinde sadece daha yüksek puan alan başvurusu için mali destek alabilir. Ayrıca Ajanstan mali destek alan kâr amacı güden gerçek ve tüzelkişiler, mali destek sözleşmesinin imzalandığı tarihi müteakip bir takvim yılı süresince Çukurova Kalkınma Ajansı'ndan yeni bir mali destek alamaz, destek tarihini müteakip bir takvim yılı süresince Çukurova Kalkınma Ajansı'ndan yeni bir destek alamaz. Destek tarihi olarak yararlanıcı tarafından uygulanan projenin sözleşmesinde belirtilen bitiş tarihi esas alınır. TR62-09-02 ve TR62-09-03 Mali Destek Programları kapsamında Başvuru Sahibinin uygunluğu koşullarına uyan bir başvuru sahibi toplam dört başvuru yapma hakkına sahip olup dört projesinin de başarılı bulunması halinde sadece daha yüksek puan alan iki başvurusu için mali destek alabilir. Bu hakkını hangi program veya programlar kapsamında kullanacağını belirleme hususunda Başvuru Sahipleri serbesttir. Başvuru sayısının kontrolü yapılırken Başvuru Sahibi esas alınacak olup aynı kişi/kurum/kuruluş/KOBİ'nin farklı projelerde ortak olarak yer alması önünde bir kısıtlama bulunmamaktadır. Ancak Başvuru Sahibi ve ortaklarının idari, teknik ve mali kapasitesi ile ortakların projeye dahil edilme gerekçeleri ve sağlayacakları katkıları değerlendirme sürecinde puanlama açısından önemli olacaktır.	Başvuru Rehberi	2.1.1. 2.1.3.
28	 şeklinde bir proje fikrim var. Bunun konusu/faaliyetleri/maliyetleri desteklenmek için uygun mudur?	Programlar ile ilgili uygunluk kriterleri Başvuru Rehberlerinde yer almaktadır. Bu kriterlerin sağlanması koşulu ile proje başvurusunda bulunabilirsiniz. Proje konusunun, hedef kitle ve nihai yararlanıcıların, ortakların, faaliyetlerin ve maliyetlerin gerekçelendirilmesi koşulu ile seçilmesinde Ajansın bir yönlendirmesi veya yaptırım uygulaması söz konusu değildir. Belirlenmiş ve Başvuru Rehberleri ile ilan edilmiş koşullar çerçevesinde projenin hazırlanması ve uygulanmasından Başvuru Sahibi ve varsa ortakları doğrudan sorumludur.	Başvuru Rehberi	
29	Ajansa sunulacak proje konularının bir birine göre üstünlüğü olacak mıdır?	Ajansın yürütmekte olduğu programların amaç ve öncelikleri arasında kendi içinde bir öncelik sıralaması bulunmamaktadır. Değerlendirme sürecinde yapılan başvurunun öncelikle amaç, öncelik ve uygunluk kriterlerine uyup uymadığı değerlendirilecektir. Ardından projenin yürütülebilmesi için sahip olunan deneyim, teknik uzmanlık, yönetim kapasitesi ve finansman kaynakları ile diğer değerlendirme kriterleri puanlanacaktır. Dolayısı ile doğrudan proje konularının veya faaliyetlerin birbirine üstünlüğü değil pek çok farklı kriterin değerlendirilmesi ve puanlanması gerçekleştirilecektir.	Başvuru Rehberi	2.3.
30	Tarımsal üretim ve gıda işlenmesi konuları desteklenecek midir? Organik tarım ve organik gıda üretimi için özel bir hüküm var mıdır?	Bitkisel ürün ekme, hasat etme, tarla/bahçe hazırlama, sera kurulumu, hayvan satılma ve yetiştirilmesi, hayvansal ürünlerin elde edilmesi gibi bitkisel ve hayvansal üretime yönelik konular üretim tekniği ne olursa olsun (geleneksel, modern, organik, vs.) TR62-09-01 referans numaralı program kapsamında desteklenmemektedir. Tarımsal (bitkisel-hayvansal) ürünlerin işlenmesine dönük projeler de aynı şekilde TR62-09-01 referans numaralı program kapsamında desteklenmemektedir. Ancak gıda ürünlerinin ambalajlanması, paketlenmesi, depolanması, pazarlanması ve nakliye aşamaları TR62-09-01 referans numaralı program kapsamında "Öncelik 4" kapsamında gerekçelendirilmek ve diğer uygunluk kriterlerini sağlamak koşulu ile proje başvurusu yapılabilir.	Başvuru Rehberi	1.1. 2.1.3.
31	Proje uygulama süresi nedir ve ne zaman başlar?	Ajansa sunulacak projelerin uygulama süresi TR62-09-01 ve TR62-09-02 referans numaralı mali destek programlarında azami proje süresi 12 ay, TR62-09-03 referans numaralı mali destek programında ise azami 24 aydır. Bu süre, sözleşmenin tüm taraflarca imzaladığı günden bir sonraki gün itibarıyla başlar ve proje kapsamında yürütülecek bütün faaliyetler bu azami süreler sonuna kadar tamamlanmış olması gerekir. Projeye dahil edilecek faaliyetlerin proje kapsamında gerekli ve uygulanabilir olması yönü ile gerçekçi olması Başvuru Sahibi'nin yararına olacaktır.	Başvuru Rehberi	2.1.3. 2.1.4.
32	Programlar kapsamında satın alınacak ekipman ve malzemeler için menşe kuralı var mıdır?	Hayır, herhangi bir menşe kısıtlaması yoktur.		
33	Alınacak malzemenin yurt içinden temin edilememesi durumunda uluslararası satınalmalar nasıl gerçekleştirilecektir?	Satınalmalar konusunda yurt içi veya yurt dışı alım ayrımı gözetilmemiştir. Yararlanıcıların tabii olacakları satınalma kuralları çerçevesinde yurt dışı alımları da gerçekleştirilebilir. Bu durumda alınacak malzemenin proje süresi içerisinde yararlanıcıya teslim edilmiş olması gerekmektedir.	Başvuru Rehberi	2.1.4. 2.5.
34	Programlar kapsamında satın alınacak mal ve hizmetler için KDV, ÖTV, harçlardan muafiyet var mıdır?	Hayır, herhangi bir vergi muafiyeti söz konusu değildir, ancak vergi ve harç ödemeleri uygun maliyet olarak kabul edilmektedir. Dolayısı ile maliyetler brüt rakamlar üzerinden bütçeleştirilmelidir.	Başvuru Rehberi	2.1.4.
35	Bina, saha, arsa, arazi kiralama giderleri uygun maliyet olarak kabul edilebilir mi?	Hayır, bina, arsa ve arazi kiralama veya satınalma maliyetleri uygun maliyet olarak kabul edilmemektedir. Proje yönetimi için kiralaan yerler de bu kapsamda uygun maliyet olarak kabul edilmemektedir. Ancak proje kapsamında belirli bir faaliyetin yürütülmesi için mutlaka gerekli olan salon kiralama, araç kiralama gibi kiralama giderleri uygun maliyet olarak kabul edilmektedir. Bu maliyet sadece proje faaliyetleri için kiralaan yerleri kapsar.	Başvuru Rehberi	2.1.4.
36	Mevcut binaların onarımı projede yer alabilir mi?	Projenin uygulanması için mutlaka gerekli olan bina yapımı ile eklenti, tadilat ve yapım işleri, sözleşme sonrasında gerçekleştirilecek olması koşulu ile uygun maliyet olarak değerlendirilmektedir. Ancak TR62-09-01 ve TR62-09-02 referans numaralı programlar kapsamında yapım işlerinin Ajans tarafından sağlanan desteğin %30'unu geçmemesi koşulu ile uygun olduğuna dikkat edilmelidir.	Başvuru Rehberi	2.1.4.
37	Proje kapsamında görevlendirilecek personelin net maaş ve sosyal sigorta primleri uygun maliyet olarak kabul	Projede görevlendirilmiş personelin net maaşları, sosyal sigorta primleri, ilgili diğer ücret ve maliyetler, piyasa koşullarında oluşmuş ücretlerden ve yararlanıcı ile ortaklarının normalde verdiği miktarlardan yüksek olmamak koşulu ve diğer uygunluk kriterlerini sağlamak koşulu	Başvuru Rehberi	2.1.4.

	edilirken, vergi stopajı ve damga vergisi, sosyal sigorta işveren primleri ödemeleri uygun maliyet kabul edilecektir? Proje çalışanlarına verilecek ücret ne kadar olabilir?	ile uygun maliyet olarak kabul edilmektedir. Gelir Vergisi ve Damga Vergisi, personele ödenen brüt ücretin birer bileşeni olmakla birlikte işveren tarafından stopajı yapılarak işçi adına beyannamesi verilen ve ödemesi yapılan kesintilerdir. Dolayısı ile bu stopajlar da uygun maliyet olarak kabul edilecektir.		
38	Bir kişi kaç farklı projede görevli olarak maaş alabilir?	İlgisine göre Devlet Memurları Kanunu veya İş Kanunu hükümleri çerçevesinde bu konunun ilgili kurum ve ilgili çalışanın niteliğine göre karar verilmelidir.	Başvuru Rehberi	2.1.4.
39	Kamu personeline proje kapsamında maaş ödemesi yapılamıyor, ancak araştırmacı, uzman, eğitmen vs olarak ödeme yapılabilir mi?	657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 87inci maddesi gereğince memurlara ikinci bir görev verilemez ve her ne ad ile olursa olsun para ödenemez ve yarar sağlanamaz. Ayrıca aynı kanunun 146ncı maddesi gereğince Memurlara kanun, tüzük, yönetmeliklerin ve amirlerin tayin ettiği görevler karşılığında bu Kanunla sağlanan haklar dışında ücret ödenemez ve hiçbir yarar sağlanamaz. Dolayısı ile 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nda tanınmış veya başka bir kanun ile açıkça tanımlanmış istisnaların haricinde kamu personeline proje kapsamında maaş, ücret ve herhangi bir ad altında ödeme yapılamaz. Ancak kamu görevlilerinin yolluk ve gündelik giderleri, Başvuru Rehberlerinde belirtilen şartlara göre uygun maliyet olarak kabul edilir.	Başvuru Rehberi Devlet Memurları Kanunu	2.1.4. 87. 146.
40	Hazırlanacak eğitim içerikli projelerde eğitim görecekt kursiyerlere herhangi bir işe masrafı ödenebilecek midir?	Eğitim veya kurslar için bireysel burslar, Ajanstan temin edilecek mali desteklerin, diğer kişi ya da kuruluşlara maddi veya ayni hibe veya kredi olarak tekrar dağıtılması konuları uygun olarak değerlendirilmemektedir. Başvuru Sahibinin gerçekçi ve uygun maliyetli bir bütçe sunması gerekecektir. Bütçeyi netleştirmek için, maliyetlerin gerekçeleri de ayrıca istenmektedir. Dolayısı ile proje için mutlaka gerekli olan ve gerçekçi olmak kaydıyla kursiyerlere yönelik mekan hazırlığı, toplantı organizasyonu, ağırlama benzeri harcamalar yapılabilecek ancak kursiyerlere herhangi bir isim altında ödeme yapılamayacaktır.	Başvuru Rehberi	2.1.3. 2.1.4.
41	Kiralanan bir iş yerinde proje uygulanabilir mi?	Proje uygulama süresini kapsayan kiralanan taşınmaz mallar üzerinde proje uygulanabilir. Proje kapsamında yer alan taşınmaz malların mülkiyet durumunu gösterir belgenin sözleşme esnasında sunulması gerekmektedir. Ancak proje kapsamında kiralanan taşınmaz malın kira maliyeti uygun maliyet olarak kabul edilmemektedir. Sadece proje kapsamında belirli bir faaliyetin yürütülmesi için mutlaka gerekli olan salon kiralama, araç kiralama gibi kiralama giderleri uygun maliyet olarak kabul edilmektedir. Bu maliyet sadece proje faaliyetleri için kiralanan yerleri kapsar. Programlar kapsamında alımı desteklenen alet, teçhizat, yazılım, malzeme ve sistemler ile yapımı gerçekleştirilen tesislerin mülkiyeti yararlanıcıya aittir. Ancak yararlanıcı, sözleşme kapsamında sağlanmış tesis, makine, ekipman, teçhizat ve diğer malzemeleri, Ajansın gerekçeli ve yazılı izni olmaksızın projenin sona ermesinden itibaren üç yıl süreyle mülkiyetini başkasına devredemez, rehin ve teminat olarak gösteremez, projede tanımlanan iş dışında başka bir iş için kullanamaz. Bu kurala uyulmaması halinde mevzuat ve sözleşme kuralları uyarınca hukuki yollara başvurulur.	Başvuru Rehberi	2.1.4. 2.2.1. 2.5.
42	Dış denetim maliyetleri proje bütçesinden mi finanse edilecektir?	Yürütülen bütün programlar kapsamında, Ajans, destek miktarı 200.000 TL'nin üzerinde olan bütün projelerden bağımsız denetim raporu talep eder. (Yeminli Mali Müşavir veya SPK mevzuatına kapsamında Bağımsız Dış Denetim Şirketi) Bu amaçla yapılacak denetim maliyetleri uygun maliyet olarak kabul edilmektedir ve proje bütçesinden finanse edilecektir.	Başvuru Rehberi	2.1.4. 2.5.
43	Proje maliyetleri proforma fatura ile gösterilebilir mi?	Başvuru Sahibinin gerçekçi ve uygun maliyetli bir bütçe sunması kendi yararına. Bütçeyi netleştirmek için, maliyetlerin gerekçelerinin ayrıntılı bir şekilde hazırlanarak, EK B-3 formatında hazırlanması gerekmektedir. Dolayısı ile bütçede yer alan maliyetlerin gerekliliği yanısıra gerçekçiliğinin de sunulacak belgelerle desteklenmesi başvuru sahibinin yararına. Proforma fatura da maliyetlerin gerekçelendirilmesinde kullanılabilir.	Başvuru Rehberi	2.1.4.
44	Hammadde satın alımı uygun maliyet olarak kabul edilir mi?	Hayır, ticari anlamda hammadde alımları uygun maliyet olarak kabul edilmeyecektir. Sadece satın alınan makinenin montajı sonrasında ve kesin kabulünün yapılması öncesinde kullanılmak üzere cüz'i miktarda hammadde alım maliyetleri uygun kabul edilebilecektir.	Başvuru Rehberi	2.1.4.
45	Bütçede 3.1 ve 4.1 numaralı kısımlarda geçen araç kelimelerini hangi amaçla kullanabiliriz?	3.1 Araç satın alımı veya kiralaması: Proje faaliyetlerinde kullanmak için gerekli motorlu taşıtların maliyetlerinin satın alımı ve kiralaması sebebiyle oluşan maliyetlerin bütçeleştirilmesi için kullanılacaktır. 4.1 Araç maliyetleri: Proje faaliyetleri için gerekli olan ve yararlanıcı tarafından tahsis edilen (aynı katkı) araçların akaryakıt masraflarının bütçelendirilmesinde kullanılacaktır. Proje faaliyetleri kapsamında aynı katkı olarak yeralan bir aracın akaryakıt tüketimine yönelik olarak; hangi amaçla, hangi seyahatte ve kaç km kullanıldığının yararlanıcı tarafından bir belge ile beyan edilmesi ve o aracın plakası adına düzenlenmiş faturanın da ibraz edilmesi gerekmektedir.	Başvuru Rehberi	Ek.B.
46	Bütçede yer alan "1.3.3. Seminer ve Konferans Katılımcıları" kısmını hangi giderler için kullanabiliriz?	Projede personeli haricinde seminer/konferansa konuşmacı olarak davet edilen kişilerin, proje kapsamındaki seminer, konferans ve benzeri faaliyetlere katılımlarının sağlanması ile ilgili gündelik giderleri için kullanılmalıdır. Dinleyici olarak seminer/konferansa katılanlara bir ödeme yapılması uygun değildir.	Başvuru Rehberi	2.1.4. Ek.B.
47	Dolaylı maliyetlerden sayılan elektrik gideri bütçede gösterilemez mi?	Destek için sadece "uygun maliyetler" dikkate alınabilir. Bu nedenle bütçe, hem bir maliyet tahmini hem de uygun maliyetler için tavan niteliğindedir. Başvuru Rehberlerinde ait olduğu program kapsamında nelerin uygun doğrudan maliyet, uygun dolaylı maliyet ve uygun olmayan maliyet olduğu açıkça yer almıştır. Uygun dolaylı maliyetler, başka bir bütçe kalemi altında verilen maliyetleri içermeyen ve genel idari giderleri (elektrik, su, ısınma maliyetleri v.b.) karşılamak üzere projenin toplam uygun doğrudan maliyetlerinin % 3'ünü aşmayacak şekilde belirlenmiş olan götürü tutardır. Elektrik gideri bir genel idari gider olarak uygun dolaylı maliyet şeklinde değerlendirilecek ve Bütçede "8. İdari maliyetler (kalem 7'nin maksimum %3'ü)" tertibi altında gösterilecektir.	Başvuru Rehberi	2.1.4.
48	Bütçedeki "idari maliyetler" kalemi içinde yer alan harcamalar için harcama belgesi istenmekte midir?	Uygun dolaylı maliyetler, başka bir bütçe kalemi altında verilen maliyetleri içermeyen ve genel idari giderleri (elektrik, su, ısınma maliyetleri v.b.) karşılamak üzere projenin toplam uygun maliyetlerinin %3'ünü aşmayacak şekilde belirlenmiş olan götürü tutardır. Bu maliyetler götürü olarak bütçeleştirileceği için bunlarla ilgili herhangi bir destekleyici belgenin proje başvurusu esnasında sunulması gerekmemektedir. Ancak Çukurova Kalkınma Ajansı uzmanları tarafından projelere yapılacak izleme ziyaretlerinde idari maliyetlerin doğrulanması amacıyla destekleyici belge talep edilebilir.	Başvuru Rehberi	2.1.4.
49	Proje bitiminde yapılacak dış denetimin maliyeti proje bitmeden önce mi proje bitiminde mi karşılanacaktır?	Ajans'tan talep edilen destek miktarının 200.000 TL'yi aşması durumunda proje faaliyetleri sona erdikten sonra yasal denetim konusunda ulusal veya uluslararası kabul görmüş bir denetim kurumuna mensup onaylı bir denetçi yeminli mali müşavir tarafından dış denetim	Başvuru Rehberi	2.1.4.

		yapılacaktır. Dış denetim ile ilgili maliyet nihai raporda beyan edilecektir.		
50	Projenin toplam uygun maliyetinin desteklenme oranının belirleneceği bir kriter mevcut mudur?	Destek için sadece "uygun maliyetler" dikkate alınabilir. Bu nedenle bütçe, hem bir maliyet tahmini hem de uygun maliyetler için tavan niteliğindedir. Bütçeyi netleştirmek için, maliyetlerin gerekçeleri de ayrıca istenmektedir. Başvuru rehberlerinde Ajanstan talep edilebilecek destek oranı ile asgari ve azami miktarlar belirlenmiştir. Bu sınırlar dahilinde Başvuru Sahibi ihtiyaç duyduğu miktarda mali desteği Ajanstan talep edebilir.	Başvuru Rehberi	1.3. 2.1.4.
51	Yararlanıcı eş-finasman karşılığı olan tutarın tamamını tek seferde proje hesabına aktarmak zorunda mıdır? Proje hesabı üzerinde bloke olacak mıdır?	Desteklenecek her bir projeye özel bir banka hesabı açılacaktır. Ajans, destek kapsamında yapacağı her türlü ödemeyi proje hesabına transfer edecektir. Yararlanıcı kendisi tarafından sağlanacak olan eş finansman karşılığı tutarı da bu hesaba yatırır ve proje harcamalarını proje hesabından transfer ederek yapar. Ancak eş-finasmanın tamamını tek seferde proje hesabına yatırmak zorunda değildir. Proje hesabından yapacağı ödeme öncesinde proje hesabında yeterli mali kaynak bulunmasını temin etmesi yeterli olacaktır. Proje hesabı üzerinde bloke olmayacak ancak proje hesabı Ajansın yetkilendirilmiş personeli tarafından yakından ve kesintisiz takip edilebilecektir.	Başvuru Rehberi	2.5.
52	Eş finansman tutarı, çek ve senet türü ödeme araçları ile karşılanabilir mi?	Hayır. Desteklenmesi kararlaştırılan projelerle ilgili Ajans desteği ve eş-finasman, Ajans tarafından belirlenecek ve sözleşmede belirtilecek banka nezdinde proje sahibi adına projeye özel olarak açılacak banka hesabına yatırılacaktır. Proje kapsamında gerçekleştirilecek harcamalar bu banka hesabından transfer yoluyla yapılacaktır. Ayrıca proje kapsamında yapılacak her türlü ödeme, proje uygulama süresi içerisinde gerçekleştirilmiş olmalıdır.	Başvuru Rehberi	2.5.
53	Dernekler faturasız para çıkışı yapamıyorlar. Eş-finasman için nasıl bir belge düzenlemek gerekecektir?	31/03/2005 tarih ve 25772 sayılı Resmi Gazete'de Dernekler Yönetmeliği'nin 38nci maddesi gereğince dernek gelirleri banka hesaplarında tutulabilmekte ve 47nci maddesi gereğince dernek kasasında bulundurulabilecek para miktarı, ihtiyaçlar dikkate alınarak yönetim kurulunca belirlenmektedir. Başarılı bir projenin Başvuru Sahibi olarak Dernek, Ajansın göstereceği banka şubesinde kendi adına bir hesap açtıracaktır. Bu hesabın tasarruf hakkı projenin uygulanması amacıyla kullanılmak üzere tamamen Başvuru Sahibine aittir ve proje hesabı Ajansın yetkilendirilmiş personeli tarafından yakından ve kesintisiz takip edilebilecektir. Dolayısı ile Dernek kendi tabi olduğu mevzuat çerçevesinde gider pusulası veya gider makbuzu tanzim ederek proje kapsamında yapması gereken harcamaları bu proje hesabı üzerinden gerçekleştirecektir.	Başvuru Rehberi Dernekler Yönetmeliği	2.5. 38. 47.
54	Proje kapsamında leasing ve benzeri bir finansman aracı kullanılabilir mi?	Başvuru Sahibi ve Ortakları eş-finasmanın tamamını kendi öz kaynaklarından karşılayabilecekleri gibi, kredi, leasing vb finansman yolu ile de temin edebilirler. Leasing işlemi yapılması durumunda leasing işlemine konu olan taşınır/taşınmaz malın mülkiyetinin proje uygulama süresi içerisinde Başvuru Sahibine geçmesi gerekmektedir. Dolayısı ile proje uygulama süresinden daha uzun vadeli Leasing yapılması uygun olmayacaktır.	Başvuru Rehberi	1.3. 2.1.4.
55	Teminatlar sadece nakit olarak mı kabul edilmektedir. Gayrimenkul teminatı geçerli midir?	Kar amacı güden gerçek ve tüzel kişiler ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarından her bir proje için sözleşmede öngörülen destek miktarının %10'u teminat alınır. Ajans tarafından teminat olarak kabul edilebilecek değerler şunlardır: a) Tedavüldeki Türk parası, b) Bankalar veya katılım bankaları tarafından verilen teminat mektupları, Teminatlar, teminat olarak kabul edilen diğer değerlerle değiştirilebilir. Karma değerlerden oluşan teminatlar Ajans tarafından kabul edilebilir. Gayrimenkul teminatı kabul edilmemektedir.	Başvuru Rehberi	2.5.
56	Projelerin hazırlanması aşamasında Ajansın avans şeklinde bir desteği olabilir mi?	Değerlendirme ve seçim sürecinde başarılı bulunmamış, onaylanmamış, sözleşme imzalanmamış ve ödeme için gerekli koşulların yerine getirilmediği hiçbir durumda Ajans hiçbir Başvuru Sahibine hiçbir ödeme yapmayacaktır.	Başvuru Rehberi	2.5.
57	Projelerin formatı AB projeleri formatında mı olacak?	Proje formatı Başvuru Rehberlerinin ekinde yer almaktadır. Proje sahipleri bu formata uygun bir şekilde projelerini hazırlayacak ve sunacaklardır.	Başvuru Rehberi	1. 2.
58	Projenin yürütüleceği arsa/arazinin imar durumu önemli midir?	Başvurusu yapılacak tüm projeler, her koşulda meri mevzuata uygun olmalıdır. Dolayısı ile imar mevzuatı çerçevesinde gerekli koşulların ve alınması gerekli izin ve belgelerin en geç sözleşme tarihi itibarı ile ilgili mercilerden alınması ve Ajansa sunulması yükümlülüğü Başvuru Sahibine aittir.	Başvuru Rehberi	2.1.3.
59	Başvuru ekinde gerekli hallerde fizibilite çalışması isteneceği belirtilmiş. Projemiz için gerekli olup olmadığını nasıl anlarız?	Proje kapsamında öngörülen her husus, projenin uygulanması için muhakkak gerekli olacak ve maliyetleri gerçekçi olarak bütçelendirilecektir. Yapılması öngörülen bir faaliyet, alınması öngörülen izin ve ruhsat, hazırlanacak fizibilite gibi hususların gerekliliğinin tesbiti ve gerekçesinin başvuru formunun ilgili bölümlerinde açıklanmış olmasından tamamıyla Başvuru Sahibi sorumludur. Fizibilite çalışmalarının gerekliliği proje faaliyetlerinin niteliğine göre belirlenecek bir husus olması sebebiyle, ilgili mevzuat ve proje amacı göz önünde bulundurularak gerekliliği hususunun Başvuru Sahibince değerlendirilmesi gereklidir.	Başvuru Rehberi	2.
60	Projemizin uygulanması için gerekli olan izin ve ruhsatlardan birisinin işlemleri, prosedürün uzunluğu veya askı süresi nedeniyle sözleşme tarihi itibarıyla neticelenmiş olmuyor. Bu durumda mali destek başvurusu yapılabilir miyiz?	Projenin hazırlık ve uygulama safhasından doğrudan sorumlu olan Başvuru Sahibi ve varsa Ortakları, projenin uygulanabilmesi için ilgili mevzuat gereğince resmi makamlardan alınması gerekli olan her türlü mülkiyet, kira sözleşmesi, izin, ruhsat, yetki belgesi, lisans gibi belgeleri sözleşme tarihine kadar hazır etmeleri gerekmektedir. Sonuçların açıklanmasından sonra başarılı bulunan proje sahiplerine yapılacak sözleşmeye davet bildirimine en fazla 10 gün içerisinde gerekli belgelerin tamamı tedarik edilmiş olarak icabet edilmediği takdirde Başvuru Sahibi sözleşmeden feragat etmiş sayılacak ve eksik belgelerin temini için kesinlikle ilave süre verilmeyecektir.	Başvuru Rehberi	2.2.1.
61	Sosyal Sigorta Primi veya Vergi Borcu nedeni ile hakkında haciz işlemi olmadığına dair bir belge başvuru esnasında sunulacak mıdır?	Başvuru sahipleri, Başvuru Formunun 5. Bölümünde Başvuru Sahibi veya Ortakları'nın Başvuru Rehberi Bölüm 2.1.1 (1)'de listelenen (a)'dan (f)'ye kadar olan kategorilerden herhangi birine girmediğine dair beyanname imzalayacaklardır. Ayrıca değerlendirme süreci sonunda başarılı bulunan projelerle ilgili sözleşme imzalanması esnasında bu ve diğer gerekli belgeler Başvuru Sahiplerinden talep edilecektir.	Başvuru Rehberi	2.1.1.
62	Başvuru Formu'nda yer alan "3.2.2. Üçüncü kişilerce verilen teminatlar"dan kasıt nedir?	Başvuru Formu'nun 3.2.2. Kaynaklar Bölümünde genel olarak Başvuru Sahibi'nin destek başvurusunda bulunduğu projeyi yürütebilmesi için yeterli idari, mali ve teknik altyapıya sahip olup olmadığı değerlendirilecektir. Üçüncü kişilerce verilen teminatlar kısmında Başvuru Sahibi'nin idari ve muhasebe kayıtlarında yer alan ve üçüncü şahıslardan değişik sebeplerle almış olduğu ve portföyünde bulundurduğu teminat unsurlarına yer verilmesi gerekmektedir.	Başvuru Rehberi	Ek.A.
63	Başvuru Formu'nda yer alan "3.2.2 Mali kapasiteyi ve uygulamaya ilişkin diğer risk ve belirsizlikleri gösteren diğer	Başvuru Formu'nda yer alan "3.2.2 Mali kapasiteyi ve uygulamaya ilişkin diğer risk ve belirsizlikleri gösteren diğer faktörler" bölümü altında borçların içinde yabancı para borçlarının oranı, şüpheli hale dönüşmüş ticari ve diğer alacaklar hesabının büyüklüğü vb Başvuru Sahibi'nin destek başvurusunda bulunduğu projeyi mali ve uygulamaya ilişkin yönlerden	Başvuru Rehberi	Ek.A.

	faktörler”den kasıt nedir?	yürütebilmesini zorlaştırabilecek risk ve belirsizliklere yer verilmelidir.		
64	Destekleyici belge olarak sunulması gereken son üç yıla ait gelir tablosu ve bilançosunun kime onaylatılması gerekmektedir?	Mali tablolarınızı muhasebe işlerini yürüten ilgili odaya kayıtlı Serbest Muhasebeci, Serbest Muhasebeci Mali Müşavir veya Yeminli Mali Müşavirimize onaylatırabilirsiniz. Her halükarda sunmuş olduğunuz belgelerin Maliye Bakanlığı'nın ilgili yerel birimine sunmuş olduğunuz bilgilerle tutarlı olması Başvuru Sahibinin sorumluluğudur.	Başvuru Rehberi	2.2.1
65	Ek D'teki özgeçmiş formatı kimler için doldurulacaktır?	Proje kapsamında görevlendirilecek proje koordinatörü, danışman, eğitimciler vb. kilit personel için doldurulacaktır.	Başvuru Rehberi	Ek.D.
66	Projelerin erken sunulması ile son gün sunulması arasında fark olacak mıdır?	Son Başvuru anına kadar teslim alınan her bir proje teslim alındığı tarih, saat ve sıra numarasına göre kayıt ve kilit altına alınacak, zarfları kesinlikle açılmayacaktır. Değerlendirme süreci sonunda başarı sıralaması ve bütçe kısıtı sebebiyle desteklenecek son projenin belirlenmesi esnasında birden fazla proje aynı puanı almış ise son projenin belirlenmesinde erken teslim edilen projeye öncelik tanınacaktır.	Başvuru Rehberi	2.3.
67	Kurumumuz/ilçemiz için danışman olarak Ajans uzmanlarından biri görevlendirilebilir mi?	Ajans, proje teklif çağrısı döneminde; şeffaflık, açıklık, tam rekabet koşullarının sağlanması amacıyla başvuru sahiplerine bilgilendirme ve eğitim faaliyetlerini içeren teknik yardım hizmetleri sağlar. Ajans personeli, teklif çağrıları kapsamında sunulacak herhangi bir projenin hazırlanmasında ve yürütülmesinde görev alamaz. Proje teklif çağrısı döneminde, bireysel istek üzerine veya sadece bir kurumun mensuplarıyla sınırlı bilgilendirme, eğitim ve danışmanlık faaliyeti yapılamaz.	Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliği	Mad.16.
68	İzleme faaliyetleri hangi sıklıkla ve ne şekilde yapılacaktır?	Yararlanıcılar, uygulama sürecinde, projede kaydedilen ilerleme ve gerçekleştirmeleri içeren raporlar sunmak zorundadır. Bunlar; sözleşmede belirtilen dönemlerde sunulacak yararlanıcı beyan raporları, ara raporlar ve proje faaliyetlerinin tamamlanmasını takiben sunulacak nihai rapor ile nihai rapor sonrasındaki üç yıl boyunca projenin etkilerinin değerlendirilebilmesi amacıyla periyodik olarak sunulacak proje sonrası değerlendirme raporundan oluşmaktadır. Ayrıca Ajans, yararlanıcıdan ilave bilgi ve belge talebinde bulunabilir. Ajans bu rapor ve harcamaların onaylarında, yaptığı izleme ziyaretleri sonuçlarını dikkate alır. Desteklenen proje kapsamında, Ajans tarafından istenen bilgi ve belgelerin zamanında ve eksiksiz verilmemesi, izleme ziyaretlerinde uygulama ve yönetim mekanlarına erişimin zorlaştırılması yahut engellenmesi veya projenin sözleşmeye, eklerine ve yürürlükteki mevzuata uygun şekilde yürütülmediğinin tespiti halinde Ajans, ödemeleri durdurabilir ve/veya sözleşmeyi feshederek buna ilişkin mevzuatta ve sözleşmede belirtilen hukuki yollara başvurabilir. Ajansın desteklediği proje ve faaliyetlerin izlenmesi amacıyla kullanılacak araçlar, izleme sisteminde yer alan birimler ve bunların görevleri, izleme süreci ve sistemin işleyişine ilişkin diğer usul ve esaslar DPT'nin yayınlayacağı Destek Yönetimi Kılavuzunda belirlenir. Ajans, izleme bilgi sistemini de kullanarak, program ve proje düzeyinde gerekli risk analizlerini sürekli yapar. İzleme, ödeme ve denetim faaliyetlerini bu analizlere göre yönetir, yönlendirir ve gerekli tedbirleri alır.	Başvuru Rehberi Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliği	2.5. Mad.34
69	Ortaklardan birinin kamu tüzel kişisi diğerinin ise bir STK olması durumunda satın almalar hangi kurallara göre yapılacaktır?	4734 sayılı Kamu İhale Kanununa tabi yararlanıcılar, destek programları çerçevesinde desteklenen proje ve faaliyetler kapsamında yapacakları satın alma faaliyetlerini tabi oldukları satın alma mevzuatı çerçevesinde gerçekleştirirler. Söz konusu Kanuna tabi olmayan kurum ve kuruluşların uyacakları satın alma usul ve esasları ise Sözleşmenin ekinde (Ek 4) tanımlanmıştır. Ortaklardan birinin Kamu İhale Kanununa tabi olması durumunda proje kapsamındaki satınalmaların tamamının bu Kanun hükümlerine göre yapılması gerekmektedir. Ayrıca, uygulama aşamasında satın alma usullerine ilişkin detaylı bilgi ve dokümanlar proje uygulama rehberinde yer alacaktır.	Başvuru Rehberi	2.5.
70	Başvuru Sahibinin yürüttüğü projesi kapsamında yeni bir sistem geliştirmesi durumunda bu sistemin telif ve patent hakkı ne olacaktır?	Programlar kapsamında alımı desteklenen alet, teçhizat, yazılım, malzeme ve sistemler ile yapımı gerçekleştirilen tesislerin mülkiyeti (fikri mülkiyet hakları da dahil olmak üzere) yararlanıcıya aittir. Ancak destek için başvurusu yapılan projeler Ajans tarafından her zaman eğitim amaçlı olarak ve sahibinin ayrıca muvafakatı aranmaksızın kullanılabilir. Böyle bir durumda projede yer alan gerçek ve tüzel kişilere ait şahsi bilgiler ve mesleki sır niteliğindeki bilgiler ifşa edilmeyecektir. Bununla beraber yararlanıcı, Ajansın gerekçeli ve yazılı izni olmaksızın projenin sona ermesinden itibaren üç yıl süreyle, sözleşme kapsamında sağlanmış tesis, makine, ekipman, teçhizat ve diğer malzemelerin mülkiyetini başkasına devredemez, sözkonusu malzemeleri rehin ve teminat olarak gösteremez, TR62 (Adana, Mersin) Düzey 2 Bölgesi dışına çıkaramaz ve projede tanımlanan iş dışında başka bir iş için kullanamaz.	Başvuru Rehberi	2. 2.5.
71	Başvuru Rehberlerinde "Programlar kapsamında alımı desteklenen alet, teçhizat, yazılım, malzeme ve sistemler ile yapımı gerçekleştirilen tesislerin mülkiyeti yararlanıcıya aittir." denilmektedir. Tahsis edilmiş ve/veya üst hakkına sahip olunan bir arazi/arsa üzerinde yapım işine girişilmesi durumunda proje sonucunda ortaya çıkacak ve yararlanıcıya ait olacak mülkiyet nedir?	Türk Medeni Kanununa göre arazi üzerindeki mülkiyet, kullanılmasında yarar olduğu ölçüde, üstündeki hava ve altındaki arz katmanlarını kapsar. Bu mülkiyetin kapsamına, yasal sınırlamalar saklı kalmak üzere yapılar, bitkiler ve kaynaklar da girer. Bir üst irtifakına dayalı olarak başkasına ait bir arazinin altında veya üstünde sürekli kalmak üzere inşa edilen yapıların mülkiyeti, irtifak hakkı sahibine ait olur. Ayrıca başkasının arazisi üzerinde kalıcı olması amaçlanmaksızın yapılan kulübe, büfe, çardak, baraka ve benzeri hafif yapılar, bunların malikine aittir. Dolayısı ile proje sonrasında yapımı gerçekleştirilen tesisin üzerinde bulunduğu arsa/arazi başkasına ait olsa dahi tesisin mülkiyeti irtifak hakkı sahibine ait olur. Ancak bu durumda tahsis süresi ve üst hakkının süresinin projenin uygulama süresi ve devamında projenin sona ermesinden itibaren üç yıl süreyi birlikte kapsayacak uzunlukta olmalıdır.	Türk Medeni Kanunu Başvuru Rehberi	Mad.718 Mad.726 Mad.728 2.5.
72	Sözleşme sonrası Ajans ile bir ihtilaf halinde sözleşmede imzası bulunan gerçek kişi mi temsil ettiği kurum mu sorumlu tutulacaktır?	Projenin uygulanması esnasında bir ihtilaf çıkması halinde Ajansın muhatabı Başvuru Sahibi ve varsa proje kapsamındaki ortaklarıdır. Proje kapsamında görevlendirilen kişiler ise kendilerini görevlendiren mercie karşı sorumlu olacaklardır.	Başvuru Rehberi	2.1.1.
73	Sözleşme imzalanmasından sonra proje uygulamasında sorun yaşanırsa, verilen mali destekler için ne gibi müeyyideler uygulanacaktır?	Ön ödeme haricinde Ajans tarafından yapılacak bütün ödemeler hakediş esasına göre yapılacaktır. Yararlanıcının sözleşme koşullarını yerine getirmemesi ve/veya taahhüt edilen hedeflerin yerine getirilememesi halinde Ajans destek tutarını azaltabilir ve/veya o zamana kadar ödenen tutarların tamamen ya da kısmen geri ödenmesini talep edebilir. Ayrıca desteklenen proje veya faaliyet kapsamında, Ajans tarafından istenen bilgi ve belgelerin zamanında ve eksiksiz verilmemesi, izleme ziyaretlerinde uygulama ve yönetim mekanlarına erişimin zorlaştırılması yahut engellenmesi veya projenin sözleşmeye, eklerine	Başvuru Rehberi	2.5.

		ve yürürlükteki mevzuata uygun şekilde yürütülmediğinin tespiti halinde Ajans, ödemeleri durdurabilir ve/veya sözleşmeyi feshederek buna ilişkin mevzuatta ve sözleşmede belirtilen hukuki yollara başvurabilir. Yararlanıcı, sözleşme kapsamında sağlanmış tesis, makine, ekipman, teçhizat ve diğer malzemeleri, Ajansın gerekçeli ve yazılı izni olmaksızın projenin sona ermesinden itibaren üç yıl süreyle mülkiyetini başkasına devredemez, rehin ve teminat olarak gösteremez, projede tanımlanan iş dışında başka bir iş için kullanamaz. Yukarıdaki durumlar için gerekli olan hallerde destek miktarının üç katı tutarında Ajansa tazminat ödeyeceği hususu sözleşmede yer alır.		
74	"Başvuruda bulunan kuruluşun ve her ortak kuruluşun resmi kayıt belgesi"nden kasıt nedir? Başvuru Sahibi ve ortakların kuruluşu ile ilgili olarak hangi belgeler sunulacaktır?	TR62-09-01 referans numaralı program kapsamında ilgili sicil kaydı ve şirket ana sözleşmesi; TR62-09-02 ve TR62-09-03 referans numaralı programlar kapsamında hangi kanuna göre ve TR62 (Adana, Mersin) Düzey 2 Bölgesi içerisinde kurulmuş olduğuna dair kurumun en üst yetkili amiri tarafından imzalanmış beyan ve ilgisine göre kuruluş tüzüğü, sözleşmesi, senedi vb belgeler başvuru esnasında Ajansa sunulmalıdır.	Başvuru Rehberi	2.2.1.
75	Ticari işletme olmayan kurumlar hangi belgeleri sunacaktır?	TR62-09-02 ve TR62-09-03 referans numaralı programlar kapsamında Başvuru Sahibinin ve her ortak kuruluşun mali durumunu yansıtmak için 2007-2009 yılına ilişkin yetkili kişi, organ ya da kurumlarca onaylanmış kesin hesapları, ödenek miktarını gösterir onaylı tablo, bilanço, gelir gider tablosu, mizan cetveli vb. belgeler başvuru esnasında Ajansa sunulmalıdır.	Başvuru Rehberi	2.2.1.
76	Noter onaylı imza sirküsü gerekli midir?	TR62-09-01 referans numaralı program kapsamında gereklidir. TR62-09-02 ve TR62-09-03 referans numaralı programlar kapsamında Başvuru Sahibi ve her ortak kuruluşu temsile, ilzama ve proje belgelerini imzalamaya yetkili kişi veya kişilerin belirlendiği, Çukurova Kalkınma Ajansına proje sunulmasına ve başarılı olması durumunda uygulanmasına ilişkin kararın alındığı Başvuru Sahibinin yetkili yönetim organının kararı (Kamu kurumları için en üst yetkili amir kararı (Vali, Kaymakam, Bölge Müdürü, İl Müdürü vb.; Belediyeler için Belediye Meclisi kararı; İl Özel İdaresi için İl Genel Meclisi kararı; Köy Tüzel Kişilikleri için İhtiyar Meclisi kararı; Mahalli İdare Birlikleri için Birlik Meclisi Kararı; Üniversiteler için Yönetim Kurulu kararı...) ve Başvuru Sahibini ve her ortak kuruluşu temsil ve ilzama yetkili kişi(ler)in isim(ler)ini ve imzalarını noter tarafından tasdik eden belge ya da en üst yetkili amir onaylı tatbiki imzaları başvuru esnasında Ajansa sunulmalıdır.	Başvuru Rehberi	2.2.1.
77	Çiftçilerin bilinçlendirilmesine yönelik projeler kapsamında eğitim ve uygulamaya yönelik demonstrasyon kurulması söz konusu olabilir mi? Örneğin seracılık, organik tarım pilot istasyonları kurulabilir mi?	TR62-09-02 ve TR62-09-03 referans numaralı programlar kapsamında kar amacı güdülen projeler uygun kabul edilmeyecektir. Ayrıca, projedeki maliyetlerin uygun olarak kabul edilebilmesi için, kaynaklandığı faaliyetlerin proje amacına ulaşılması ve beklenen sonuçları ortaya çıkarması yönüyle gerekli olması, gerçekçi olması ve maliyet etkinliği sağlaması gereklidir. Başvuru Rehberinde yer alan uygunluk kriterlerini sağlamak ve proje amacı için gerekli olması koşulu ile kar amacı güdülmeksizin uygulamalı eğitim için tesisler yapılabilir.	Başvuru Rehberi	1. 2.
78	İktisadi Kalkınma Mali Destek Programı'nda "ajansın desteği proje toplam bütçesinin %20'sinden az olamaz" ne demektir?	Projenin toplam bütçesi; Ajanstan talep edilen destek ve Başvuru Sahibinin tahhüdü olan eş-finance tutarlarının toplamından oluşur. Her program kapsamında Ajanstan talep edilen miktar için hem parasal alt ve üst sınırlar ve hem de proje bütçesine kıyasla alt ve üst oranlar mevcuttur. Dolayısı ile projenin uygunluğu yönüyle Ajanstan talep edilen miktarın hem parasal ve hem de oransal sınırlar içerisinde olması gereklidir.	Başvuru Rehberi	1.3.
79	Sivil Toplum Kuruluşlarının eşfinansmanı ödeyebileceklerini kanıtlamak için herhangi bir belge sunmaları gereklidir?	Başvuru Sahibinin projenin eş-finance manını, proje ortaklarından, iştirakçilerden ve/veya üçüncü taraflardan sağlayacağı nakdi katkılar ile karşılayabilmesi mümkündür. Her halükarda, sözleşmeyi imzalayan taraf olması sebebiyle, eş finansman yükümlülüğü yararlanıcının kendi taahhüdü hükmünde olup, yerine getirilmemesi durumunda yararlanıcı bizzat sorumlu olacaktır. Başvuru Formuna eklenmesi gereken zorunlu destekleyici belgelerin incelenmesi suretiyle bunun kontrolü yapılacaktır.	Başvuru Rehberi	2.2.1.
80	2008 Yılı Mali Destek Programına başvuruda bulundum. Projemiz geçer not aldı fakat yedek listede olduğu için destek alamadık. Gerekçeli yazıda projemizin kaç puan aldığı ve nerelerde eksikleri olduğu belirtilmedi. Bu uygulama 2009 Yılı Mali Destek Programında da aynen devam edecek mi?	9 Aralık 2009 tarihinde yayımlanarak yürürlüğe giren Kalkınma Ajansları Destek Yönetimi Kılavuzu (DYK) hükümleri çerçevesinde 2009 Yılı Mali Destek Programları kapsamında başvurusu yapılan projelerin değerlendirme sonuçları ve aldıkları puanlar mevcut mevzuat çerçevesinde bildirilecektir.	Başvuru Rehberi	2.4.1.
81	2,5 ay proje hazırlanması için kısa bir süre değil mi? Yıl boyunca başvuru yapılabilmesi daha uygun olmaz mı?	Projelerin hazırlık ve uygulama süreleri doğal olarak projenin kapsamına göre farklılık gösterebilir. Ajanstan mali destek almak amacıyla proje hazırlanması için proje teklif çağrısı süresi kısa olarak değerlendirilebilir. Ancak projeler, kesinlikle sadece Ajansa sunulmak veya Ajanstan destek almak amacıyla hazırlanmazlar. Proje, somut bir ihtiyacın olması; karşı karşıya olunan bir sorunun varlığı; müdahale edilerek değiştirilmek/dönüştürülmek istenilen bir durumun varlığı gibi sebeplerden doğar ve bu ihtiyacı karşılamaya, sorunu çözmeye veya müdahale etmeye istekli ve yeterli kaynaklara sahip bir irade tarafından tasarlanır. Proje sahibi açısından Ajansın programları, projenin finansmanı için sadece bir araçtır. Proje teklif çağrısı yöntemi, nitelikleri net bir şekilde belirlenmiş olan potansiyel başvuru sahiplerinin, önceden belirlenen konu ve kriterlere uygun olarak Ajansa proje teklifi sunmaya davet edilmesidir. Bu destek yöntemi için sınırlı süre içerisinde toplu proje başvurusu kabulü ve kabul edilen başvuruların sunulan belgeler üzerinden topluca değerlendirilmesi şeklinde bir işleyiş ilgili mevzuat gereğince zorunludur.	Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliği Başvuru Rehberi	Mad.12 2.1.3. 2.2.3.
82	Tufanbeyli, Saimbeyli ve Feke gibi ilçelere pozitif ayrımcılık yapılabilmesi mümkün müdür?	2009 Yılı Mali Destek Programlarının kuralları çerçevesinde böyle bir uygulama söz konusu değildir.	Başvuru Rehberi	2.3.
83	Bir proje konusunun Ajansın öncelik alanları içine girip girmediğini nasıl tespit edebiliriz?	2009 yılı Mali Destek Programları kapsamında sunulacak projelerin konusu, Ajans tarafından yürütülmekte olan programın amaç ve önceliklerine uygun olmak zorundadır. Ayrıca; Proje konusunun ticaret siciline kayıtlı işgal alanları içerisinde olması/görev ve yetki alanı içerisinde bulunması gereklidir.	Başvuru Rehberi	1.2. 2.1.1.

		Projenin hazırlığından ve yönetiminden (eğer varsa ortakları ile birlikte) Başvuru Sahibinin doğrudan sorumlu olması sebebiyle, proje konusunun hem iştilal/görev alanları içinde olması hem de Ajans'ın amaç ve öncelik alanları ile uygun olduğunu tespit etmek ve bunu Başvuru Formunun ilgili bölümünde gerekçelendirmek, Başvuru Sahibinin yükümlülüğüdür.		
84	Mali destek programı kapsamındaki projelerde Kamu kurumunun kendi bütçesinde başka fasıldan finanse edilen işlerin kabul edilmeyeceği belirtiliyor, Kamu Kurumu bütçesinde yer almayan bir proje için nasıl katkı payı verebilir?	Projenin süresi, sözleşmenin tüm taraflarca imzaladığı günden bir sonraki gün itibarıyla başlar. Talep edilmesi durumunda nihai denetim maliyetleri hariç tutulmak üzere, bütün maliyetlerin projenin uygulama süresi içinde gerçekleşmesi gereklidir. Hali hazırda başka bir kapsamda finanse edilen kalemler ile proje başlangıcından önce yapılan hazırlık çalışmalarının ve diğer faaliyetlerin maliyetleri uygun maliyet olarak kabul edilemez. Ayrıca; proje konusu, proje sunan kurum / kuruluşun görev ve yetki alanı içerisinde bulunması ve kamu kurumunun projesi ile ilgili gerekli onay ve ödenek tahsislerinin yapılmış ancak faaliyet ve maliyetlerinin sözleşme öncesinde hayata geçmemiş olması gereklidir. Kamu kurumu bu benzeri uygunluk kurallarını sağlamak koşulu ile projenin hazırlığından ve yönetiminden (eğer varsa ortakları ile birlikte) doğrudan sorumlu olarak Ajansa proje teklifi sunabilir.	Başvuru Rehberi	2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.4.